

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 407

van **SOFIE JOOSEN**

datum: 21 februari 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Handelsakkoord met Vietnam - Impact op de landbouw

Op 12 februari 2020 zette het Europees Parlement het licht op groen voor het handelsakkoord met Vietnam, een akkoord waarvan het belang niet valt te onderschatten, zoals minister-president Jambon reeds schetste in de commissie Buitenlands Beleid van 4 februari 2020 in zijn antwoord op een vraag van collega Muyters.

Ook voor de Vlaamse landbouw brengt dit handelsakkoord nieuwe uitdagingen. In totaal zal 99 procent van de bestaande tollens en importtarieven verdwijnen in een uitdoofperiode van 10 jaar tijd. Wel wordt opgemerkt dat er voor een aantal 'gevoelige' landbouwproducten zoals rijst en suiker wordt vastgehouden aan specifieke importquota. Anderzijds maakt bijvoorbeeld de Vlaamse fruitsector, die reeds voet aan de grond heeft in Vietnam, zich op voor een toenemende uitvoer naar het oosten.

1. Hoe evalueert de minister het EU-Vietnamees-handelsakkoord wat betreft het belang van de Vlaamse landbouw en voedselindustrie? Welke opportuniteiten en risico's ziet de minister?
2. Welke wederzijdse beschermingsmechanismen zijn er ingebouwd wat de landbouwsector betreft?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 407 van 21 februari 2020

van **SOFIE JOOSEN**

1. Vietnam is een interessante markt voor de Vlaamse landbouw en voedingsindustrie door de uitvoermogelijkheden van land- en tuinbouwproducten en verwerkte producten die het land biedt.

Het Belgische en Vlaamse aandeel is nog erg beperkt maar het nieuwe handelsakkoord maakt het mogelijk de positie van België en Vlaanderen in Vietnam te versterken door onder andere het gradueel verminderen van de douanetarieven. Daardoor verbetert onze concurrentiepositie ten opzichte van derde landen. Maar ook door het verminderen van niet-tarifaire belemmeringen zal de Europese en ook Vlaamse uitvoer van plantaardige en dierlijke producten vergemakkelijken.

Hierdoor wordt Vietnam aantrekkelijker voor de Vlaamse uitvoer van o.a. fruit (appelen en peren), groenten en verwerkte producten zoals aardappelproducten (bron: Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)).

De Vietnamese import van land- en tuinbouwproducten stijgt de laatste jaren al sterk. Het Belgische aandeel in de import is nog klein maar stijgt wel: van 1% in 2009 naar 3% in 2018. Deze evolutie valt des te harder op, aangezien het Europese aandeel in die Vietnamese import daalt: van 16% in 2009 naar 10% in 2018. (Bron: VLAM op basis van ASEAN (Associatie van Zuidoost-Aziatische Naties) en UN COMTRADE (United Nations International Trade Statistics Database)).

Vietnam voert fruit in, waaronder veel appels. Zeker voor appel (de zoetere, rodere varianten) is er voor ons potentieel. Vanuit Europa is er de laatste jaren een groeiende export van vers fruit naar Vietnam: 276.000 euro in 2015, 3,2 miljoen euro in 2016, 5,6 miljoen euro in 2017 en 5,7 miljoen euro in 2018 (bron VLAM op basis van ASEAN en UN COMTRADE). België exporteerde in 2018 voor 46.000 euro aan vers fruit naar Vietnam. In 2017 was dit nog nihil.

De Vietnamese markt is voor Belgische peren open sinds november 2017. De appelen volgden eind 2018. Gezien de recente toegang, is het effect nog niet goed zichtbaar in de exportcijfers.

Alle Belgische groenten zijn toegelaten met uitzondering van vruchtgroenten (tomaat, paprika, ...) en knol- en wortelgewassen (wortels, prei met wortel ...). De Europese uitvoer is momenteel erg beperkt (in 2018 vertegenwoordigde de totale EU export slechts 743.000 euro), met vooral Spaanse en Nederlandse uitvoer. Hier is voor Belgische groenten potentieel.

Vietnam biedt mooie opportuniteiten voor de export van onze land- en tuinbouwproducten. VLAM nam het land de laatste jaren dan ook op in verschillende Europese promotiedossiers. VLAM en de sector zien zeker opportuniteiten op de Vietnamese markt. Ter promotie van Belgisch fruit op de Vietnamese markt, nam de sector al deel aan een vakbeurs en een exportmissie van Flanders Investment & Trade (FIT).

De uitvoer van groente- en fruitbereidingen is in de periode van 2016 tot 2019 verdrievoudigd, van 632.000 euro naar 1.773.000 euro (bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (NBB)).

Het tarief voor de Vietnamese import van Belgische diepvriesaardappelen is momenteel 13%. Ook hier kan afschaffing van invoerrechten een steuntje in de rug betekenen. De export van Belgische diepvriesfriet naar Vietnam schommelt rond de 3.000 ton op jaarbasis (info FVP House). Het aandeel binnen de algemene Vietnamese import is mooi, resp. rond de 40-50% voor de EU en 20% voor België.

VLAM voerde net een Europese driejarencampagne voor diepvriesfrietten in vijf Aziatische landen, waaronder Vietnam (2017 – 2019).

Vietnam voert voornamelijk exotische soorten groenten en fruit naar ons uit. Dit vormt geen bedreiging voor onze markt.

Vietnam is één van de grootste consumenten van vlees in Azië (ca. 6 miljoen ton incl. pluimveevlees). Het is de laatste jaren stelselmatig meer vlees gaan invoeren, hoewel het land tot 2018 grotendeels zelfvoorzienend was (bron: VLAM). Dit heeft o.m. te maken met Afrikaanse Varkenspest, waardoor de Vietnamese productie van varkensvlees drastisch daalde (ca. -60%). Het verlies wordt deels gecompenseerd door toename van de invoer. Vietnam is een van de weinige landen die geen embargo heeft op Belgisch varkensvlees. De uitvoer van Belgisch varkensvlees naar Vietnam groeide in 2019 met 207%. VLAM is al meerdere jaren actief in Vietnam om de markt voor vlees (rund- en varkensvlees) te prospecteren.

Door de Afrikaanse Varkenspest noteert VLAM wel een switch in consumptie van varkensvlees naar pluimveevlees. Zo groeide het EU-aandeel in Vietnam van 3% in 2009 naar 21% in 2018. (Bron: VLAM op basis van ASEAN en UN COMTRADE). Europa heeft als grootste concurrenten de Verenigde Staten, Brazilië en Thailand. Op dit moment heeft België markttoegang tot Vietnam voor onbewerkt pluimveevlees en wordt er een kleine minderheid geëxporteerd naar Vietnam (in 2019 was dit 1% van de Belgische uitvoer). Voor bewerkt pluimveevlees (charcuterie en dergelijke) is er nog geen toegang maar lopen de onderhandelingen tussen het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) en de Vietnamese autoriteiten.

In de periode 2020-2022 heeft VLAM het EU-programma Azië lopen, met 80% Europese cofinanciering. Dat promoot ons Belgisch pluimveevlees in Vietnam (doellanden Japan, Vietnam, Hongkong) om export naar deze Aziatische landen te verbeteren.

Op basis van deze marktanalyse kan ik concluderen dat Vietnam en het handelsakkoord voornamelijk exportmogelijkheden biedt en niet direct risico's inhoudt voor onze Vlaamse landbouw en voedingsindustrie.

2. Doordat Vietnam een ontwikkelingsland is, zullen de handelstarieven in dit handelsakkoord asymmetrisch afgebouwd worden. Voor de gevoelige landbouwproducten zijn er tariefcontingenten voorzien voor beide partijen.

65% van de Vietnamese invoerheffingen op de EU uitvoer naar Vietnam worden verwijderd bij de inwerkingtreding van het akkoord. De rest wordt geleidelijk aan afgebouwd over een periode van maximaal 10 jaar, bijvoorbeeld voor kippenvlees, bevroren varkensvlees, zuivel, voedingsbereidingen en bier.

Ook de EU zal een deel van de invoerheffingen geleidelijk aan afbouwen voor de invoer van gevoelige landbouwproducten uit Vietnam over een periode van maximaal 7 jaar voor o.a. champignons, eieren, suiker en suikerhoudende producten, ethanol, knoflook, ...

169 Europese voedingsproducten met een geografische oorsprongsbenaming zullen op de Vietnamese markt beschermd worden tegen namaak.

Het handelsakkoord voorziet in de oprichting van een specifiek geschillenorgaan. Daardoor kunnen handelsgeschillen sneller en efficiënter worden opgelost als er geen oplossing gevonden wordt via andere kanalen, zoals het huidige geschillenorgaan bij de Wereldhandelsorganisatie.